

fó shuō pú sà běn yè jīng

佛说菩萨本业经

fó shuō pú sà běn yè jīng 03

běn yè yuàn xíng pǐn 07

fó shuō pú sà běn yè jīng

佛说菩萨本业经

wú yuè zhī yōu pó sāi zhī qiān yì

吴月支优婆塞支谦译

wén rú shì yī shí fó yóu yú mó jié dào chǎng
闻如是：一时，佛游于摩竭道场，

chū shǐ dé fó guāng jǐng shèn míng zì rán lián huá bǎo shī
初始得佛，光景甚明，自然莲华宝师

zǐ zuò gǔ xī zhū fó suǒ zuò jiē ěr dào dé wēi yí
子座，古昔诸佛所坐皆尔，道德威仪

xiàng hǎo rú yī shēn yì qīng jìng fú xíng pǔ jù míng
相好如一，身意清净，福行普具，明

suǒ chè zhào rén chà fǎ chù qù lái xiàn zài wú fù guà ài
所彻照人刹法处，去来现在无复挂碍，

chéng xìng yú shì yī qiè xī děng
成兴于世，一切悉等。

shí huì pú sà jìn yī shēng bǔ chù shén tōng miào
时会菩萨，尽一生补处，神通妙

dá zhōu biàn shí fāng dǎo lì zhòng shēng kāi fó fǎ zàng
达周遍十方，导利众生，开佛法藏，

shì ní huán yào dōu rù rén gēn sù mìng zhì dé shàn quán
示泥洹要都入人根，宿命智德，善权

fāng biàn xùn huà yǐ jiàn jiě nèi wài fǎ zhōng shǐ bù yáo
方便训化以渐，解内外法终始不摇，

děng zhū fó dù wú suǒ fēn bié zàn yáng fó míng bù kě
等诸佛土无所分别，赞扬佛名不可

chēng jí sān tu zhī shì mí bú guàn dá zhì jiē tàn yuē
称极，三涂之事靡不贯达，至皆叹曰：
fó niàn wú děng jiàn lì dà zhì néng xī xiàn wǒ zhū fó
佛念吾等，建立大志，能悉现我，诸佛
shì jiè suǒ yǒu hǎo wù shū shèng zhī guó fó suǒ yóu jū
世界所有好恶，殊胜之国佛所游居，
xīng lóng dào huà guāng míng shén zú jiào xùn tiān rén qǐ
兴隆道化，光明神足，教训天人，启
shì fǎ yì fó zhī běn yè shí dì shí zhì shí xíng
示法意，佛之本业：十地、十智、十行、
shí tóu shí zàng shí yuàn shí míng shí dìng shí
十投、十藏、十愿、十明、十定、十
xiàn shí yìn duàn wǒ xiá cǐ jí zhū yí wàng xī wéi wǒ
现、十印。断我瑕疵及诸疑妄，悉为我
xiàn fó xíng fó zhì fó shén fó lì fó dìng
现佛行、佛智、佛神、佛力、佛定。
wú liàng biàn huà suí shí sì shí bú hù sì wú suǒ wèi
无量变化随时，四时不护，四无所畏，
shí bā bù jué yī qiè mǐn huì wú shàng dào dé zhòng
十八不绝，一切敏慧，无上道德，众
shì fū lù dōng qù wú jí yǒu xiāng lín chà fó míng
事敷露。东去无极，有香林刹，佛名
rù jīng jìn pú sà zì jìng shǒu nán qù wú jí yǒu lè
入精进，菩萨字敬首。南去无极，有乐
lín chà fó míng bù shě lè pú sà zì jué shǒu xī qù
林刹，佛名不舍乐，菩萨字觉首。西去

wú jí yǒu huá lín chà fó míng xí jīng jìn pú sà zì
无极，有华林刹，佛名习精进，菩萨字
bǎo shǒu běi qù wú jí yǒu dào lín chà fó míng xíng jīng
宝首。北去无极，有道林刹，佛名行精
jìn pú sà zì huì shǒu dōng běi wú jí yǒu qīng lián chà
进，菩萨字慧首。东北无极，有青莲刹，
fó míng bēi jīng jìn pú sà zì dé shǒu dōng nán wú jí
佛名悲精进，菩萨字德首。东南无极，
yǒu jīn lín chà fó míng jìn jīng jìn pú sà zì mù shǒu
有金林刹，佛名尽精进，菩萨字目首。
xī nán wú jí yǒu bǎo lín chà fó míng shàng jīng jìn
西南无极，有宝林刹，佛名上精进，
pú sà zì míng shǒu xī běi wú jí yǒu jīn gāng chà fó
菩萨字明首。西北无极，有金刚刹，佛
míng yī chéng dù pú sà zì fǎ shǒu xià fāng wú jí
名一乘度，菩萨字法首。下方无极，
yǒu shuǐ jīng chà fó míng fàn jīng jìn pú sà zì zhì shǒu
有水精刹，佛名梵精进，菩萨字智首。
shàng fāng wú jí yǒu yù lín chà fó míng zhì jīng jìn
上方无极，有欲林刹，佛名至精进，
pú sà zì xián shǒu shì xián shǒu děng jiē bǐ dì yī gè
菩萨字贤首。是贤首等，皆彼第一，各
yǔ wú shù shàng rén jù lái jí shǒu fó zú zuò yī miàn
与无数上人俱来，稽首佛足，坐一面
lián huá shàng
莲华上。

bǐ shí jìng shǒu pú sà chéng fó shèng zhǐ tàn yuē
彼时，敬首菩萨承佛圣旨，叹曰：

kuài zāi jīn shàng rén huì wéi wèi céng yǒu guān qí suǒ
快哉！今上人会，为未曾有！观其所

zhǐ fó guó qīng jìng zhì yú pī fú rú lái dé jiè xiū
止佛国清净，至于被服如来德戒，修

xíng wēi miào chéng jué gēn lì yǎn shuō jīng fǎ dé fó wēi
行微妙成觉根力，演说经法得佛威

shén suí chà qīng zhuó duó rén wú jí fēn liú dào huà mí
神，随刹清浊度人无极，分流道化靡

bù zhōu zā yú cǐ fó dù guó shū bié zhě yì bǎi qiān
不周匝。于此佛土，国殊别者亿百千

gāi xián yú hǎo chǒu cháng duǎn shòu yāo zhǒng zhǒng yán yì
垓，贤愚好丑、长短寿夭、种种言异，

jiē wén fó dé gè zì míng zhī huò yǒu míng fó wéi dà
皆闻佛德，各自名之，或有名佛为大

shèng rén huò yǒu míng fó wéi dà shā mén huò hào zhòng yòu
圣人，或有名佛为大沙门，或号众祐，

huò hào shén rén huò chēng yǒng zhì huò chēng shì zūn huò
或号神人，或称勇智，或称世尊，或

wèi néng rú huò wèi shēng xiān huò hū tiān shī huò hū
谓能儒，或谓升仙，或呼天师，或呼

zuì shèng rú shì shí fāng zhū tiān rén mín suǒ chēng míng fó
最胜。如是十方诸天人民，所称名佛

yì wàn wú shù cǐ jiē fó běn fā yì yǐ lái bān xuān
亿万无数。此皆佛本发意以来，班宣

dào huà suǒ huì zhī tú yě
道化，所诲之徒也。

běn yè yuàn xíng pǐn

本业愿行品

shì shí fó fàng zú xià xiàng lún guāng míng xī zhào
是时，佛放足下相轮光明，悉照

fó jiè zhū xiǎo guó dù yī xiǎo guó dù zhě yī xū mí
佛界诸小国土。一小国土者，一须弥

shān rì yuè yùn rào zhào sì tiān xià dōng fú yú dǎi
山，日月运绕照四天下——东弗于逮、

nán yán fú tí xī jū yē ní běi yù dān yuè sì zhōu
南阎浮提、西拘耶尼、北郁单越，四周

dà hǎi tiě yuán wéi biǎo shàng yǒu èr shí bā tiān rú
大海，铁垣围表，上有二十八天。如

cǐ zhě wéi yī xiǎo guó dù zhōu zā shí fāng hé yǒu bǎi
此者为一小国土，周匝十方合有百

yì shì shí xī xiàn bǎi yì xū mí shān bǎi yì rì yuè
亿。是时，悉现百亿须弥山、百亿日月，

jí sì tiān wáng tiān dāo lì tiān yán tiān dōu shù tiān
及四天王天、忉利天、炎天、兜术天、

bù jiāo lè tiān huà yīng shēng tiān fàn tiān fàn zhòng tiān
不憍乐天、化应声天、梵天、梵众天、

fàn fǔ tiān dà fàn tiān qīng míng tiān shuǐ xíng tiān
梵辅天、大梵天、清明天、水行天、

shuǐ wēi tiān shuǐ wú liàng tiān shuǐ yīn tiān yuē jìng tiān
水微天、水无量天、水音天、约净天、

biàn jìng tiān   jìng míng tiān   shǒu miào tiān   wēi miào tiān
遍净天、净明天、守妙天、微妙天、
guǎng miào tiān   jí miào tiān   fú ài tiān   ài shèng tiān
广妙天、极妙天、福爱天、爱胜天、
jìn jì tiān   shàn guān tiān   kuài jiàn tiān   wú jié ài tiān
近际天、善观天、快见天、无结爱天、
shí huì tiān   wú suǒ niàn huì tiān   zhì èr shí bā wú sè
识慧天、无所念慧天，至二十八无色
tiān   gè yǒu bǎi yì   cǐ wéi yī fó chà   hào yuē rěn shì
天，各有百亿。此为一佛刹，号曰忍世
jiè   shì jiā wén fó   fēn shēn bǎi yì   xī biàn qí zhōng
界。释迦文佛，分身百亿，悉遍其中。
yú shí tiān rén   dù zhòng xiǎo guó   zhū fó pú sà ruò
于时天人，睹众小国。诸佛菩萨，若
jìn xiāng jiàn
近相见。

zhì shǒu pú sà   wèn jìng shǒu yuē   běn hé xiū xíng
智首菩萨，问敬首曰：本何修行，
chéng fó shèng dào   shēn kǒu yì jìng   bú niàn rén è   yì
成佛圣道？身口意净，不念人恶，亦
shǐ tiān xià bù dé qí duǎn   rén cí zhì dà   nèi xìng míng
使天下不得其短。仁慈至大，内性明
liǎo shū guò dì zǐ   bié jué zhī shàng   yī qiè zhòng xié
了，殊过弟子、别觉之上，一切众邪
mò néng huí dòng   chū shēng duān zhèng   sè xiàng wú bǐ   zú
莫能回动。出生端正，色相无比，族

xìng zūn guì zhī zhòng fó fǎ zì shǒu zhì qiáng cháng xíng
姓尊贵，知重佛法，自守志强，常行
sì děng gāo cái mǐn dá jīng jìn yǒng jiàn xí zhòng dé
四等，高才敏达，精进勇健，习众德
běn zhū dù wú jí suǒ wéi wú liàng héng shēng fú dì
本，诸度无极，所为无量，恒生福地，
yán jiàn xìn yòng jiàng xīn zhèng yì shè niàn rù chán xiǎo
言见信用。降心正意，摄念入禅，晓
kōng wú xiǎng bú yuàn zhī fǎ chū rù sì dà wǔ yīn
空无想不愿之法，出入四大、五阴、
liù rù shí èr yuán qǐ qí jué bú ài tōng shí lì zhì
六入、十二缘起，七觉不碍，通十力智，
bó rù zhū dào jì wēi jiě è wéi shì fàn suǒ jìng chú
博入诸道，济危解厄，为释梵所敬，除
àn míng rú zhú huǒ míng tiān xià rú rì yuè dù zhòng rén
闇冥如烛火，明天下如日月，度众人
rú chuán shī xián guò sān jiè ér wéi shàng shǒu yù chéng sī
如船师，贤过三界而为上首。欲成斯
dào dāng hé xiū xíng
道，当何修行？

jìng shǒu dá yuē shàn zāi fó zǐ zhì yǎng gāo yuǎn
敬首答曰：善哉！佛子，志仰高远，
jí dà cí āi mǐn shāng shí fāng ruò zú xìng zǐ zú
极大慈哀，愍伤十方。若族姓子、族
xìng nǚ yù chéng fó dào zhě dāng xiān zhèng shēn yán niàn
姓女，欲成佛道者，当先正身，言念

xiāng yīng kǒu xí jīng diǎn xīn sī kě xíng gǎi wǎng xiū
相应，口习经典，心思可行，改往修
lái bú shì dào yì jī dé lèi shàn shī ēn bù quǎn
来，不释道意，积德累善，施恩不倦，
rán zé suǒ wèn xī kě dé yě wéi pú sà zhě bì dì
然则所问悉可得也。为菩萨者，必谛
shòu xué rú fó fǎ jiāo wú dé zēng jiǎn yǐ shì zì yào
受学，如佛法教，无得增减。以誓自要，
niàn ān shì jiān fèng jiè hèng yuàn yǐ lì dé běn jū jiā
念安世间，奉戒行愿，以立德本。居家
fèng jiè dāng yuàn zhòng shēng tān yù yì jiě rù kōng fǎ
奉戒，当愿众生，贪欲意解，入空法
zhōng xiào shì fù mǔ dāng yuàn zhòng shēng yī qiè hù shì
中。孝事父母，当愿众生，一切护视，
shǐ dé fó dào shùn jiāo qī zī dāng yuàn zhòng shēng lìng
使得佛道。顺教妻子，当愿众生，令
chū ài yù wú liàn mù xīn ruò dé wǔ yù dāng yuàn
出爱狱，无恋慕心。若得五欲，当愿
zhòng shēng jiē rù qīng jìng xīn wú suǒ zhù ruò zài jì
众生，皆入清净，心无所著。若在伎
lè dāng yuàn zhòng shēng xī dé fǎ lè huān xǐ zhī rěn
乐，当愿众生，悉得法乐，欢喜之忍。
zhù bǎo yīng luò dāng yuàn zhòng shēng jiě qù zhòng dàn zhū
著宝璎珞，当愿众生，解去重担，诸
qī kě yì jiàn zhū cǎi nǚ dāng yuàn zhòng shēng qì juān
绮可意。见诸婬女，当愿众生，弃捐

sè ài wú yín yì tài ruò shàng lóu gé dāng yuàn zhòng
色爱，无淫恣态。若上楼阁，当愿众
shēng jiē shēng fǎ táng shòu fó zhū jīng shēn zài fáng shì
生，皆升法堂，受佛诸经。身在房室，
dāng yuàn zhòng shēng jué zhī è lù wú yǒu gèng lè bù
当愿众生，觉知恶露，无有更乐。布
shī suǒ yǒu dāng yuàn zhòng shēng xìng fú jiù zhī mò duò
施所有，当愿众生，兴福救之，莫堕
qiān tān ruò huàn yàn jiā dāng yuàn zhòng shēng jí dé jiě
慳贪。若患厌家，当愿众生，疾得解
tuō wú suǒ jū zhuì ruò qì jiā chū dāng yuàn zhòng shēng
脱，无所拘缀。若弃家出，当愿众生，
lí kǔ nǎo zuì cóng zhèng dé ān rù fó zōng miào dāng
离苦恼罪，从正得安。入佛宗庙，当
yuàn zhòng shēng jìn fó xíng fǎ wú fù guà ài yì shī
愿众生，近佛行法，无复挂碍。诣师
yǒu suǒ dāng yuàn zhòng shēng kāi dá rù zhèng xī dé rú
友所，当愿众生，开达入正，悉得如
yuàn qǐng qiú shě zuì dāng yuàn zhòng shēng dé chéng jiù zhì
愿。请求舍罪，当愿众生，得成就志，
xué bù zhōng huī tuō qù bái yī dāng yuàn zhòng shēng jiě
学不中悔。脱去白衣，当愿众生，解
dào xiū dé wú yǒu xiè dài shòu zhù jiā shā dāng yuàn
道修德，无有懈怠。受著袈裟，当愿
zhòng shēng pī fǎ fú xíng xīn wú zhān wū chú tī xū
众生，被法服行，心无沾污。除剔须

fā dāng yuàn zhòngshēng chú juān shì hǎo wú yǒu zhòng láo
发，当愿众生，除捐饰好，无有众劳。

yǐ zuò shā mén dāng yuàn zhòngshēng shòu xíng fó yì kāi
已作沙门，当愿众生，受行佛意，开

dǎo tiān xià shòuchéng jiù jiè dāng yuàn zhòngshēng dé dào
导天下。受成就戒，当愿众生，得道

fāng biàn huì dù wú jí shǒu hù dào jìn dāng yuàn zhòng
方便，慧度无极。守护道禁，当愿众

shēng jiē fèng fǎ lǜ bú fàn fǎ jiāo shǐ shòu hé shang
生，皆奉法律，不犯法教。始受和尚，

dāng yuàn zhòngshēng lìng rú chán yì sī wéi jiě tuō shòu
当愿众生，令如禅意，思惟解脱。受

dà xiǎo shī dāng yuàn zhòngshēng chéng fó shèng jiāo suǒ shòu
大小师，当愿众生，承佛圣教，所受

bú wàng zì guī yú fó dāng yuàn zhòngshēng tǐ jiě dà
不忘。自归于佛，当愿众生，体解大

dào fā wú shàng yì zì guī yú fǎ dāng yuàn zhòngshēng
道，发无上意。自归于法，当愿众生，

shēn rù jīng zàng zhì huì rú hǎi zì guī yú sēng dāng yuàn
深入经藏，智慧如海。自归于僧，当愿

zhòngshēng yī fù shèngzhòng cóngzhèng dé dù fán kāi mén
众生，依附圣众，从正得度。凡开门

hù dāng yuàn zhòngshēng kāi shì dào fǎ zhì yú ní huán
户，当愿众生，开视道法，至于泥洹。

guān bì mén hù dāng yuàn zhòngshēng bì sè è dào zuì
关闭门户，当愿众生，闭塞恶道，罪

dé chú jìn   rù shì dāng yuàn   yī qiè zhòngshēng   ān yǐn
得除尽。入室当愿，一切众生，安隐

jì mò dé zhǐ guān yì   fū chuáng dāng yuàn   yī qiè zhòng
寂寞，得止观意。敷床当愿，一切众

shēng   rù dà chéng dào   jì ān tiān xià   yàn zuò dāng yuàn
生，入大乘道，济安天下。宴坐当愿，

yī qiè zhòngshēng   zuò fó dào shù   xīn wú suǒ yī   rù
一切众生，坐佛道树，心无所猗。入

zhòng dāng yuàn   yī qiè zhòngshēng   chéng jiè dìng huì   jiě dù
众当愿，一切众生，成戒定慧，解度

zhī jiàn   shù xī dāng yuàn   yī qiè zhòngshēng   dé shě jiā
知见。数息当愿，一切众生，得舍家

zhōng   wú shì jiān niàn   shǒu yì dāng yuàn   yī qiè zhòngshēng
中，无世间念。守意当愿，一切众生，

xīn bú fàng yì   wú yǒu zá niàn   zǎo qǐ dāng yuàn   yī qiè
心不放逸，无有杂念。早起当愿，一切

zhòngshēng   jué shí fēi cháng   xìng jīng jìn yì   xià chuáng dāng
众生，觉识非常，兴精进意。下床当

yuàn   yī qiè zhòngshēng   lǚ jiàn fó jì   xīn bú dòng yáo
愿，一切众生，履践佛迹，心不动摇。

zhù cháng dāng yuàn   yī qiè zhòngshēng   cháng zhī cán kuì   shè
著裳当愿，一切众生，常知惭愧，摄

yì shǒu dào   jié dài dāng yuàn   yī qiè zhòngshēng   shù dài
意守道。结带当愿，一切众生，束带

xiū shàn   zhì wú xiè dài   cì zhù zhōng yī   dāng yuàn zhòng
修善，志无懈怠。次著中衣，当愿众

shēng gōng jìng wèi shèn wú yǒu màn duò pī shàng fǎ fú
生，恭敬畏慎，无有慢堕。被上法服，
dāng yuàn zhòngshēng fú shèng biǎo shì mǐn yú dào hēng zuǒ
当愿众生，服圣表式，敏于道行。左
yòu biàn lì dāng yuàn zhòngshēng juān chú wū huì wú yín
右便利，当愿众生，蠲除污秽，无淫
nù chī yī ér jiù shuǐ dāng yuàn zhòngshēng róu hé ruǎn
怒痴。已而就水，当愿众生，柔和软
ruò qīng jìng jǐn shì yòng shuǐ jì jìng dāng yuàn zhòngshēng
弱，清净谨饰。用水既净，当愿众生，
yī fǎ zì xǐ wú fù è tài shǒu zhí yáng zhī dāng yuàn
以法自洗，无复恶态。手执杨枝，当愿
zhòngshēng xué yī fǎ jù zhì qù zhū gòu zǎo shù kǒu
众生，学以法句，擿去诸垢。澡漱口
chǐ dāng yuàn zhòngshēng dàng dí qíng xìng rú qīng jìng zhù
齿，当愿众生，荡涤情性，如清净住。
guàn shǒu dāng yuàn yī qiè zhòngshēng dé róu jìng zhǎng zhí
盥手当愿，一切众生，得柔净掌，执
shòu jīng dào zǎo miàn dāng yuàn yī qiè zhòngshēng chángxiàng
受经道。澡面当愿，一切众生，常向
qīng jìng xīn wú xiá cǐ chū mén dāng yuàn yī qiè zhòng
清净，心无瑕疵。出门当愿，一切众
shēng rú fó suǒ yù chū dù sān jiè xiàng dào dāng yuàn
生，如佛所欲，出度三界。向道当愿，
yī qiè zhòngshēng xiàng wú shàng dào zhì bú tuì zhuǎn xíng
一切众生，向无上道，志不退转。行

dào dāng yuàn yī qiè zhòngshēng yóu yú wú jì bù zhōng
道当愿，一切众生，游于无际，不中

xiū xi shàng pō dāng yuàn yī qiè zhòngshēng lè shēngshàng
休息。上坡当愿，一切众生，乐升上

dào wú suǒ yí nán xià pō dāng yuàn yī qiè zhòngshēng
道，无所疑难。下坡当愿，一切众生，

shēn rù guǎng bó wēi miào fǎ zhōng xíng yú qū lù dāng
深入广博，微妙法中。行于曲路，当

yuàn zhòngshēng qì xié qū yì xíng bú zhì zhì xíng yú
愿众生，弃邪曲意，行不忤忤。行于

zhí lù dāng yuàn zhòngshēng dé zhōngzhèng yì yán wú yú
直路，当愿众生，得中正意，言无谀

chǎn jiàn fēng yáng chén dāng yuàn zhòngshēng jīng míng xíng xiū
谄。见风扬尘，当愿众生，经明行修，

xīn bù fēn luàn jiàn yǔ yān chén dāng yuàn zhòngshēng dà
心不纷乱。见雨淹尘，当愿众生，大

cí fú yì bù qǐ zhū xiǎng liáng xī shù xià dāng yuàn
慈伏意，不起诸想。凉息树下，当愿

zhòngshēng fú xīn zài dào jīng yì bù pí rù lín zé
众生，伏心在道，经意不疲。入林泽

zhōng dāng yuàn zhòngshēng xué wéi rú lín yǎng tú yì dé
中，当愿众生，学为儒林，养徒以德。

xíng jiàn gāo shān dāng yuàn zhòngshēng zhì yǎng gāo dà jī
行见高山，当愿众生，志仰高大，积

dé wú yàn xíng jiàn cì jí dāng yuàn zhòngshēng sān dú
德无厌。行见刺棘，当愿众生，三毒

xiāo miè wú zéi hài xīn dé hǎo yè shù dāng yuàn zhòng
消灭，无贼害心。得好叶树，当愿众
shēng yǐ dào zì yīn rù chán sān mèi shù huā fán chì
生，以道自荫，入禅三昧。树花繁炽，
dāng yuàn zhòngshēng sān shí èr xiàng zhū hǎo mǎn jù guǒ
当愿众生，三十二相，诸好满具。果
luǒ shèng hǎo dāng yuàn zhòngshēng qǐ dào shù xíng chéng wú
蓂盛好，当愿众生，起道树行，成无
shàng guǒ dǔ zhū liú shuǐ dāng yuàn zhòngshēng dé zhèng gōu
上果。睹诸流水，当愿众生，得正沟
liú rù fó hǎi zhì dǔ zhū bēi chí dāng yuàn zhòngshēng
流，入佛海智。睹诸陂池，当愿众生，
yī qiè gōng dé huì xíng chōng mǎn ruò jiàn quán shuǐ dāng
一切功德，慧行充满。若见泉水，当
yuàn zhòngshēng rù fó yuān zhì suǒ wèn wú qióng yáo wàng
愿众生，入佛渊智，所问无穷。遥望
jiāng hǎi dāng yuàn zhòngshēng rù shēn fó zàng wú jìn zhī
江海，当愿众生，入深佛藏，无尽之
fǎ jiàn rén jí jǐng dāng yuàn zhòngshēng kāi xīn shòu fǎ
法。见人汲井，当愿众生，开心受法，
dé yī wèi dào guò dù qiáo liáng dāng yuàn zhòngshēng xìng
得一味道。过度桥梁，当愿众生，兴
zào fǎ qiáo dù rén bù xiū jiàn xiū yuán pǔ dāng yuàn
造法桥，度人不休。见修园圃，当愿
zhòngshēng yún chú huì è bù shēng yù gēn jiàn tián dào
众生，耘除秽恶，不生欲根。见田稻

gǔ dāng yuàn zhòngshēng guǎng zhí fú dé bù wéi zāi huàn
谷，当愿众生，广植福德，不为灾患。

jiàn hǎo yuán pǔ dāng yuàn zhòngshēng dé zhōu mǎn chí dào
见好园圃，当愿众生，得周满持，道

fǎ bèi jù jiàn qiū jù shě dāng yuàn zhòngshēng cháng chù
法备具。见丘聚舍，当愿众生，常处

rén zhì dào wú wēi dài jiàn jīng xué táng dāng yuàn zhòng
仁智，道无危殆。见精学堂，当愿众

shēng jiǎng sòng jīng dào rì jìn bù shuāi jiàn rén zhòng jù
生，讲诵经道，日进不衰。见人众聚，

dāng yuàn zhòngshēng gōng mǎn dé fó chéng dì zǐ zhòng jiàn
当愿众生，功满得佛，成弟子众。见

rén xián jū dāng yuàn zhòngshēng tián tán wú wéi yóu zhì
人闲居，当愿众生，恬淡无为，游志

diǎn jí dé jiàn shā mén dāng yuàn zhòngshēng duō wén jiè
典籍。得见沙门，当愿众生，多闻戒

jù huì rén bù quǎn jiàn yì dào rén dāng yuàn zhòngshēng
具，诲人不倦。见异道人，当愿众生，

yuǎn qù xié jiàn rù bā zhèng dào dé jiàn xiān rén dāng
远去邪见，入八正道。得见仙人，当

yuàn zhòngshēng yì xíng jù zú suǒ yù zhě chéng xíng dào
愿众生，意行具足，所欲者成。行到

chéng guō dāng yuàn zhòngshēng chí jiè wán jù xīn wú kuī
城郭，当愿众生，持戒完具，心无亏

quē wàng jiàn gōng què dāng yuàn zhòngshēng cōng míng yuǎn zhào
缺。望见宫阙，当愿众生，聪明远照，

zhū shàn pǔ lì ruò jiàn dì wáng dāng yuàn zhòngshēng dé
诸善普立。若见帝王，当愿众生，得

fèng shèng huà rú zhèng dào jiào jiàn dì wáng zǐ dāng yuàn
奉圣化，如正道教。见帝王子，当愿

zhòngshēng lǚ fó zǐ xíng huà shēng fǎ zhōng ruò jiàn gōng
众生，履佛子行，化生法中。若见公

qīng dāng yuàn zhòngshēng míng yú dào lǐ zhù lì tiān xià
卿，当愿众生，明于道理，助利天下。

jiàn zhū chén lì dāng yuàn zhòngshēng zhōngzhèng shùn shàn wú
见诸臣吏，当愿众生，忠正顺善，无

gù zéi xīn jiàn pī kǎi jiǎ dāng yuàn zhòngshēng shì pī
固贼心。见被铠甲，当愿众生，誓被

fǎ kǎi bù wéi běn yuàn jiàn lǔ dùn rén dāng yuàn zhòng
法铠，不违本愿。见鲁钝人，当愿众

shēng yǒng yú dào yì chéng sì wú wèi jiàn yōu chóu rén
生，勇于道义，成四无畏。见忧愁人，

dāng yuàn zhòngshēng lí zhū kǒng bù wú fù yōu qī jiàn
当愿众生，离诸恐怖，无复忧戚。见

xǐ xiào rén dāng yuàn zhòngshēng shě fēi cháng lè wǔ yù
喜笑人，当愿众生，舍非常乐，五欲

zì yú jiàn qín kǔ rén dāng yuàn zhòngshēng dé ní huán
自娱。见勤苦人，当愿众生，得泥洹

dào miǎn dù zhū è jiàn ān lè rén dāng yuàn zhòngshēng
道，免度诸厄。见安乐人，当愿众生，

ān kuài rú fó tán pà wú huàn jiàn jí bìng rén dāng yuàn
安快如佛，恬怕无患。见疾病人，当愿

zhòngshēng zhī kōng fēi shēn wú kǔ tòng yì jiànqiáng jiàn
众生，知空非身，无苦痛意。见强健

rén dāng yuàn zhòngshēng dé jīn gāng xíng wú yǒu shuāi hào
人，当愿众生，得金刚形，无有衰耗。

jiàn chǒu lòu rén dāng yuàn zhòngshēng qù chǒu è xíng yǐ
见丑陋人，当愿众生，去丑恶行，以

shàn zì yán jiàn duān zhèng rén dāng yuàn zhòngshēng yì xíng
善自严。见端正人，当愿众生，意行

zhì zhí ài hào dào fǎ jiàn bào ēn rén dāng yuàn zhòng
质直，爱好道法。见报恩人，当愿众

shēng niàn fó ēn dé xíng pú sà hèng jiàn bèi ēn rén
生，念佛恩德，行菩萨行。见背恩人，

dāng yuàn zhòngshēng jiàng xīn fú yì qì juān zhū è jiàn
当愿众生，降心伏意，弃捐诸恶。见

tān yù rén dāng yuàn zhòngshēng fǎ shī tiān xià wú qiǎn
贪欲人，当愿众生，法施天下，无慳

tān yì xíng chí xī zhàng dāng yuàn zhòngshēng yī zhàng yú
贪意。行持锡杖，当愿众生，依仗于

fǎ fēn liú dé huà xié chí yīng qì dāng yuàn zhòngshēng
法，分流德化。挟持应器，当愿众生，

shòu ér zhī shī xiū liù chóng fǎ rù lǐ fēn wèi dāng
受而知施，修六重法。入里分卫，当

yuàn zhòngshēng rú jiè fǎ qiú wú dé yí wàng dào rén
愿众生，如戒法求，无得疑妄。到人

mén hù dāng yuàn zhòngshēng rù zǒng chí mén xī jiàn zhū
门户，当愿众生，入总持门，悉见诸

fǎ rù rén táng shì dāng yuàn zhòngshēng shēng fó shèng táng
法。入人堂室，当愿众生，升佛圣堂，
shēn xíng wēi miào rén bù yǔ shí dāng yuàn zhòngshēng dé
深行微妙。人不与食，当愿众生，得
bō rě yì wú wàng wú xī zhǔ rén wèi bàn dāng yuàn
般若意，无望无惜。主人未办，当愿
zhòngshēng lí sān è dào wú jī kě xiǎng shòu kōng yīng
众生，离三恶道，无饥渴想。授空应
qì dāng yuàn zhòngshēng jiē dé zhì kōng wú yù zhī xìng
器，当愿众生，皆得至空，无欲之性。
shòu mǎn yīng qì dāng yuàn zhòngshēng yī qiè chéng mǎn dào
受满应器，当愿众生，一切成满，道
pǐn zhī fǎ qíng chí bō fàn dāng yuàn zhòngshēng wéi fǎ
品之法。擎持钵饭，当愿众生，为法
gòng yǎng zhì zài dà dào yǔ lián rén zuò dāng yuàn zhòng
供养，志在大道。与廉人坐，当愿众
shēng lián jié zhī chǐ suǒ zuò bú wàng zuò yǒu tān rén
生，廉洁知耻，所作不妄。坐有贪人，
dāng yuàn zhòngshēng wú yǒu qiáng yán tān bǐ zhī xīn dé
当愿众生，无有强颜，贪鄙之心。得
xiāng měi shí dāng yuàn zhòngshēng zhī jié shǎo yù qíng wú
香美食，当愿众生，知节少欲，情无
suǒ zhù dé bù měi shí dāng yuàn zhòngshēng zhī shēn huàn
所著。得不美食，当愿众生，知身幻
fǎ hǎo wù wú yì jǔ fàn xiàng kǒu dāng yuàn zhòngshēng
法，好恶无异。举饭向口，当愿众生，

xī dé zhū jīng zhū fó fǎ wèi suǒ dàn zá wèi dāng yuàn
悉得诸经，诸佛法味。所啖杂味，当愿

zhòngshēng wèi wèi rú fó huà chéng gān lù fàn shí yǐ
众生，味味如佛，化成甘露。饭食已

qì dāng yuàn zhòng shēng dé hēng chōng yíng chéng shí zhǒng
讫，当愿众生，德行充盈，成十种

lì jiǎng jīng shuō fǎ dāng yuàn zhòngshēng zhì yì kāi dá
力。讲经说法，当愿众生，志意开达，

wén fǎ jí wù zhòu yuàn dá chèn dāng yuàn zhòngshēng xī
闻法即寤。咒愿达讫，当愿众生，悉

lìng tōng fó shí èr bù jīng bà zuò tuì qù dāng yuàn
令通佛，十二部经。罢坐退去，当愿

zhòngshēng yī qiè jiū jìng dé sān gān lù ruò yù rù
众生，一切究竟，得三甘露。若欲入

shuǐ dāng yuàn zhòngshēng shēn kǒu yì jìng děng yú sān tu
水，当愿众生，身口意净，等于三涂。

zǎo yù shēn tǐ dāng yuàn zhòngshēng dàng chú xīn gòu jiàn
澡浴身体，当愿众生，荡除心垢，见

shēng sǐ jì shèng shǔ rè jí dāng yuàn zhòngshēng dé qīng
生死际。盛暑热极，当愿众生，得清

liáng dìng miè yī qiè kǔ bīng dòng hán shèn dāng yuàn zhòng
凉定，灭一切苦。冰冻寒甚，当愿众

shēng xīn lěng ài chú wú fù qíng yù sòng dú jīng jù
生，心冷爱除，无复情欲。诵读经偈，

dāng yuàn zhòngshēng bó jiě zhū fǎ wú fù lòu wàng ruò
当愿众生，博解诸法，无复漏忘。若

dé jiàn fó dāng yuàn zhòng shēng cháng yǔ fó huì xíng qī
得见佛，当愿众生，常与佛会，行七

jué yì jiàn fó tú xiàng dāng yuàn zhòng shēng xī dǔ shí
觉意。见佛图像，当愿众生，悉睹十

fāng yǎn wú zhàng bì bài yè fó shí dāng yuàn zhòng shēng
方，眼无障蔽。拜谒佛时，当愿众生，

dé dào rú fó mò néng jiàn dǐng qí shǒu ér qǐ dāng yuàn
得道如佛，莫能见顶。稽首而起，当愿

zhòng shēng jiē rú fó yì zūn guì wú shàng shǐ yù xuán
众生，皆如佛意，尊贵无上。始欲旋

tǎ dāng yuàn zhòng shēng shī xíng fú yòu jiū chàng dào yì
塔，当愿众生，施行福祐，究畅道意。

rào tǎ sān zā dāng yuàn zhòng shēng dé yī xiàng yì bú
绕塔三匝，当愿众生，得一向意，不

duàn sì xǐ xíng yǒng gē jīng dāng yuàn zhòng shēng niàn fó
断四喜。行咏歌经，当愿众生，念佛

ēn dé xíng fǎ gòng yǎng bì zhù zàn fó dāng yuàn zhòng
恩德，行法供养。毕住赞佛，当愿众

shēng guāng míng shén dé rú fó fǎ shēn mù jiāng xǐ zú
生，光明神德，如佛法身。暮将洗足，

dāng yuàn zhòng shēng dé sì shén zú zhōu biàn shí fāng hūn
当愿众生，得四神足，周遍十方。昏

yè qǐn xī dāng yuàn zhòng shēng lí yú àn míng wú fù
夜寢息，当愿众生，离于闇冥，无复

wǔ gài wò jué dāng yuàn dōu shǐ zhòng shēng dé fó shí
五盖。卧觉当愿，都使众生，得佛十

bā bù jué zhī fǎ shì wéi pú sà jiè yuàn jù xíng
八，不绝之法。是为菩萨，诚愿俱行，
jiān ài bó shī bù shě shí fāng
兼爱博施，不舍十方。

yú shì rěn shì jiè bǎi yì tiān dì shì jiē yú
于是忍世界，百亿天帝释，皆于
dāo lì zǐ gàn diàn shàng huà zuò qī bǎo shī zǐ zhī zuò
忉利紫绀殿上，化作七宝师子之座，
shī jiāo lù zhàng xí yǐ cǎi zhī yǐ gè qí shǒu qǐng
施交露帐，席以彩紮已，各稽首请
fó fó yì xī zhī jí wéi fēn shēn biàn zhū shì diàn
佛。佛意悉知，即为分身，遍诸释殿。
yī yī fó zhě cóng zhòng pú sà yī qiè tiān dì mò bú
一一佛者，从众菩萨，一切天帝莫不
yuè yù qí xià bǎi yì xiǎo guó xù zì jiàn fó rú gù
悦豫。其下百亿小国，续自见佛，如故
bù jiǎn shí shí fāng chà fù lái yún jí fǎ yì pú
不减。时十方刹，复来云集，法意菩
sà shǒu yì pú sà xián yì pú sà qín yì pú sà
萨、首意菩萨、贤意菩萨、勤意菩萨，
sī yì zhī yì shěn yì zhuān yì zhòng yì jìn
思意、知意、审意、专意、重意、尽
yì pú sà děng gè cóng shí fāng yǔ wú shù shàng rén jù
意菩萨等，各从十方，与无数上人俱
lái qí shǒu fó zú gè zuò yī miàn
来，稽首佛足，各坐一面。

lián huá shàng fǎ yì pú sà jí rú qí xiàng zhèng
莲华上法意菩萨，即如其像，正
zuò dìng yì rù yú wú liàng huì jiàn sān mèi xī jiàn shí
坐定意，入于无量会见三昧，悉见十
fāng wú shù zhū fó gè shēn yòu shǒu mó qí tóu jù yán
方无数诸佛，各伸右手摩其头，俱言：
shàn zāi fǎ yì pú sà yǒng jiàn nǎi dé shì dìng shí fāng
善哉！法意菩萨勇健，乃得是定。十方
rú lái jí shì jiā móu ní fó yǐ jiē bài rǔ chéng fó
如来，及释迦牟尼佛，以皆拜汝成佛
gōng dé xiū wēi miào biàn zhī kōng wú zhù xíng jiū chàng
功德，修微妙辩，知空无著行，究畅
fǎ yào tōng zhū fó yǔ zhī zhòng shēng yì rǔ xíng yì
法要，通诸佛语，知众生意。汝行已
bèi dé fó bù jiǔ jīn shǐ rǔ shuō pú sà shí zhù lìng
备，得佛不久。今使汝说菩萨十住，令
zhū xué zhě pǔ zhī suǒ xíng
诸学者普知所行。

yú shì fǎ yì pú sà dé fó biàn cí míng zhé
于是法意菩萨，得佛辩辞，明哲
zhì zhēn bú wàng bù nán cóng dìng yì jué ér yán yuē zhū
至真，不忘不难，从定意觉而言曰：诸
zú xìng zǐ yù qiú fó zhě yǒu shí dì zhù wǎng gǔ lái
族姓子，欲求佛者，有十地住，往古来
jīn jiē yóu cǐ chéng zhòng yòu suǒ tàn shì shě wú liàng
今皆由此成，众祐所叹，是舍无量，

qǐng jù chén shuō rú fó suǒ yán hé děng wéi shí dì yī
请具陈说，如佛所言。何等为十？第一
fā yì dì èr zhì dì dì sān yīng xíng dì sì shēng
发意，第二治地，第三应行，第四生
guì dì wǔ xiū chéng dì liù xíng dēng dì qī bú tuì
贵，第五修成，第六行登，第七不退，
dì bā tóng zhēn dì jiǔ liǎo shēng dì shí bǔ chù
第八童真，第九了生，第十补处。

hé wèi fā yì pú sà fǎ zhù yǒu shí shì wèi
何谓发意？菩萨法住，有十事谓

chū jiàn fó shí gōng dé qǐ yī jiàn fó duān zhèng
初见佛，十功德起：一、见佛端正，
èr shēn sè xiāng jù sān shén zú xiàn huà sì dào
二、身色相具，三、神足现化，四、道
dé shēn ào wǔ yí fǎ wú bǐ liù wèi zhī rén yì
德深奥，五、仪法无比，六、谓知人意，
qī chū jīng jiāo míng bā suǒ yán dì jiě jiǔ jiàn
七、出经教明，八、所言谛解，九、见
shēng sǐ kǔ shí tǐ lè fó fǎ shāo shāo kāi jiě biàn
生死苦，十、体乐佛法。稍稍开解，便
fā dào yì yù xī xiǎo liǎo fó shí lì zhī zhì qí xué
发道意，欲悉晓了佛十力之智，其学
yǒu shí dāng zhī lǐ shì zhū fó dāng xiǎo shuō pú sà dé
有十：当知礼事诸佛，当晓说菩萨德，
dāng dì liǎo shēng sǐ běn dāng yuàn xiū guì zhì fú dāng lìng
当谛了生死本，当愿修贵治福，当令

xíng shèng sān jiè dāng xué zhū fó gōng dé yè dāng qiú gèng
行胜三界，当学诸佛功德业，当求更
jiàn zhū fó dāng xí xíng zhū shēn sān mèi dāng bēi niàn zhū
见诸佛，当习行诸深三昧，当悲念诸
zuì kǔ rén dāng cóng shēng sǐ lún hái shì wéi shàng tóu chū
罪苦人，当从生死轮还。是为上头初
fā yì zhī dì
发意之地。

hé wèi zhì dì pú sà fǎ zhù yǒu shí shì yǐ
何谓治地？菩萨法住，有十事以
cì xué yī niàn rén shàn èr jìng jié xīn sān róu
次学：一、念人善，二、净洁心，三、柔
ruǎn yì sì ān jìng zhì wù cháng bù shī liù
软意，四、安静志，五、常布施，六、
xíng cí ài qī lì tiān xià bā zhù píng jūn jiǔ
行慈爱，七、利天下，八、助平均，九、
shì bǐ rú jǐ shí jìng rén rú shī fù yǒu shí xué
视彼如己，十、敬人如师。复有十学，
dāng duō fěng jīng dāng yuǎn xiāng tǔ dāng jìn míng shī dāng
当多讽经，当远乡土，当近明师，当
xué shàn yán dāng zhī shí dāng jīng jìn dāng rù yào dāng
学善言，当知时，当精进，当入要，当
xiǎo xíng dāng bú wàng dāng ān zhì shì wéi cì dì zhì dì
晓行，当不忘，当安志。是为次第治地
zhī xíng
之行。

hé wèi yīng xíng pú sà fǎ zhù yǒu shí shì rù
何谓应行?菩萨法住,有十事入

rú jīng yī jiàn wú cháng èr jiàn shēng kǔ sān
如经:一、见无常,二、见生苦,三、
jiàn xíng kōng sì jiàn fēi shēn wǔ jiàn wú zhǔ liù
见行空,四、见非身,五、见无主,六、
wú suǒ tān qī wú suǒ zhù bā wú wéi jiǔ wú
无所贪,七、无所著,八、无为,九、无
yù shí wú qiú fù yǒu shí xué dāng niàn rén dāng niàn
欲,十、无求。复有十学:当念人,当念
chà dāng niàn fǎ dāng niàn dì zhǒng dāng niàn shuǐ zhǒng dāng
刹,当念法,当念地种,当念水种,当
niàn huǒ zhǒng dāng niàn fēng zhǒng dāng niàn yù jiè dāng niàn
念火种,当念风种,当念欲界,当念
sè jiè dāng niàn wú sè jiè xīn wú liàn mù shì wéi fēn
色界,当念无色界,心无恋慕。是为分
bié yīng xíng zhī dì
别应行之地。

hé wèi shēng guì pú sà fǎ zhù yǒu shí shì suí
何谓生贵?菩萨法住,有十事随

fó xíng yī bù hái xié dào èr zhuān xīn xiàng fó
佛行:一、不还邪道,二、专心向佛,
sān sī wéi fǎ yì sì guān gōng dé hòng wǔ jiàn
三、思惟法意,四、观功德行,五、见
rén rú huà liù jiàn chà rú mèng qī jiàn yāng fú kōng
人如化,六、见刹如梦,七、见殃福空,

bā jiàn zhū fǎ rú huàn jiǔ kǔ lè wú yì shí
八、见诸法如幻，九、苦乐无异，十、
jiě ní huàn jìng fù yǒu shí xué dāng zhī sī niàn qù fó
解泥洹净。复有十学：当知思念，去佛
yì kōng lái fó yì kōng jīn fó yì kōng qù fó fǎ
意空、来佛意空、今佛意空，去佛法
jìng lái fó fǎ jìng jīn fó fǎ jìng qù fó zì rán
净、来佛法净、今佛法净，去佛自然、
lái fó zì rán jīn fó zì rán zhū fó xìng děng jiē wú
来佛自然、今佛自然，诸佛兴等，皆无
suǒ yì shì wéi píng zhèng shēng guì zhī dì
所异。是为平正生贵之地。

hé wèi xiū chéng pú sà fǎ zhù yǒu shí shì xíng
何谓修成？菩萨法住，有十事行

jì rén yī wéi rén fāng biàn èr lìng rén ān yǐn
济人：一、为人方便，二、令人安隐，
sān zhèn jiù tiān xià rén sì cí niàn yī qiè wǔ
三、赈救天下人，四、慈念一切，五、
bēi shāng zhòng shēng liù lìng rén huān xǐ qī hù shì rén
悲伤众生，六、令人欢喜，七、护视人
wù bā quàn rén xiū dào jiǔ wéi xiàn qīng jìng shí
物，八、劝人修道，九、为现清净，十、
lìng dé ní huàn fù yǒu shí xué dāng zhī zhòng shēng wú
令得泥洹。复有十学：当知众生，无
yǒu yào wú yǒu zhǒng wú yǒu shù wú yǒu zào wú yǒu
有要，无有种，无有数，无有造，无有

zhèng bù kě sī bù kě chēng bù kě dù bù kě jù
正，不可思，不可称，不可度，不可具

shuō wéi yī qiè kōng shì wéi shèng xíng xiū chéng zhī dì
说，为一切空。是为圣行修成之地。

hé wèi xíng dēng pú sà fǎ zhù yǒu shí shì dù
何谓行登？菩萨法住，有十事度

zhé chéng yī wén chēng fó jī fó xīn wú yì èr
辄成：一、闻称佛、讥佛心无异，二、

wén yù fǎ huǐ fǎ xīn wú yì sān wén pú sà shàn
闻誉法、毁法心无异，三、闻菩萨善、

pú sà ě xīn wú yì sì wén rén xiàng píng lùn xīn wú
菩萨恶心无异，四、闻人相评论心无

yì wǔ wén rén zhòng rén guǎ xīn wú yì liù wén
异，五、闻人众、人寡心无异，六、闻

jīng duō jīng shǎo xīn wú yì qī wén shēng kǔ shēng
经多、经少心无异，七、闻生苦、生

lè xīn wú yì bā wén rén nán dù rén yì dù xīn wú
乐心无异，八、闻人难度、人易度心无

yì jiǔ wén fǎ xìng fǎ shuāi xīn wú yì shí zāo
异，九、闻法兴、法衰心无异，十、遭

yǒu dào zāo wú dào xīn wú yì fù yǒu shí xué xīn wú
有道、遭无道心无异。复有十学：心无

xiǎng bú shòu xiǎng bú jì shēn wú wǒ suǒ wú yǒu jiàn
想，不受想，不计身，无我所，无有见，

wú yǒu zhǔ wú yǒu shòu wéi rú huà wéi bù chéng wú
无有主，无有受，为如化，为不成，无

suǒ yǒu shì wéi jìn xìn xíng dēng zhī dì
所有。是为尽信行登之地。

hé wèi bú tuì zhuǎn pú sà fǎ zhù yǒu shí shì
何谓不退转？菩萨法住，有十事

zhì láo qiáng yī yán yǒu fó wú fó bú tuì zhuǎn
志牢强：一、言有佛、无佛不退转，

èr yán yǒu fǎ wú fǎ bú tuì zhuǎn sān yán yǒu
二、言有法、无法不退转，三、言有

pú sà wú pú sà bú tuì zhuǎn sì yán yǒu qiú fó
菩萨、无菩萨不退转，四、言有求佛、

wú qiú fó bú tuì zhuǎn wǔ yǒu dé fó wú dé fó
无求佛不退转，五、有得佛、无得佛

bú tuì zhuǎn liù yuē gǔ yǒu shèng dào wú shèng dào bú
不退转，六、曰古有圣道、无圣道不

tuì zhuǎn qī jīn yǒu shèng dào wú shèng dào bú tuì zhuǎn
退转，七、今有圣道、无圣道不退转，

bā hòu yǒu shèng dào wú shèng dào bú tuì zhuǎn jiǔ
八、后有圣道、无圣道不退转，九、

yán sān tu tóng sān tu yì bú tuì zhuǎn shí yán fó
言三涂同、三涂异不退转，十、言佛

zhì yǒu jìn fó zhì wú jìn bú tuì zhuǎn fù yǒu shí xué
智有尽、佛智无尽不退转。复有十学：

kāi wēi huì rù dà zhì kāi dà zhì rù wēi huì xiàn yī
开微慧入大智，开大智入微慧，现一

fǎ rù zhòng jīng xiàn zhòng jīng rù yī fǎ jiě zhòng shēng rù
法入众经，现众经入一法，解众生入

kōng yào jiě kōng yào rù zhòngshēng shì yǒu xiǎng rù jì dìng
空要，解空要入众生，释有想入寂定，
shì jì dìng rù yǒu xiǎng shuō shǎo jìng rù duō xiǎng shuō duō
释寂定入有想，说少净入多想，说多
xiǎng rù shǎo jìng shì wéi zhuǎn jìn bú tuì zhī dì
想入少净。是为转进不退之地。

hé wèi tóng zhēn pú sà fǎ zhù yǒu shí shì suí
何谓童真？菩萨法住，有十事随
suǒ rù yī shēn kǒu yì bú fàn èr yī qiē wú
所入：一、身口意不犯，二、一、切无
xiá cǐ sān zhì zài yī suǒ shēng sì jiàn rén zhī nèi
瑕疵，三、志在一所生，四、见人知内
cí wǔ zhī rén xīn suǒ xìn liù zhī rén yì suǒ jiě
慈，五、知人心所信，六、知人意所解，
qī bú shòu bǐ zá xiǎng bā zhī zhū chà chéng bài
七、不受彼杂想，八、知诸刹成败，
jiǔ shén zú jí biàn dào shí fāng shí zhōu mǎn chí zhū
九、神足疾遍到十方，十、周满持诸
fǎ fù yǒu shí shì xué zhī fó shì jiè xué rú fó zhì
法。复有十事：学知佛世界，学如佛智
néng xué xiàn fó shén zú xíng xué zhuāng yán zhū fó chà
能，学现佛神足行，学庄严诸佛刹，
xué biàn yóu zhū guó dù xué fǎ dá zhòng wèn xué huà wú
学遍游诸国土，学法答众问，学化无
bú xiàn xué fó shēng chū zhū fǎ xué zhuǎn bì shí fāng
不现，学佛声出诸法，学转币十方，

xué zuò yī niàn jiàn wú shù fó shì wéi qīng jìng tóng zhēn zhī
学作一念见无数佛。是为清净童真之
dì
地。

hé wèi liǎo shēng pú sà fǎ zhù yǒu shí shì shòu
何谓了生？菩萨法住，有十事受
huì jiàn yī zhī yī qiè shēng hé dào èr zhī zhòng shēng
慧见：一、知一切生何道，二、知众生
suǒ xí fù sān zhī rén běn suǒ gèng lái sì zhī rén
所习缚，三、知人本所更来，四、知人
suǒ xíng yāng fú zhī bào wǔ zhī rén shòu xíng hé fǎ
所行殃福之报，五、知人受行何法，
liù zhī rén xīn suǒ rù hǎo wù qī zhī rén yì niàn ruò
六、知人心所入好恶，七、知人意念若
gān biàn bā zhī shí fāng guó qīng zhuó jiǔ zhī sān tu
干变，八、知十方国清浊，九、知三塗
wú liàng huì shí zhī dì yào shuō rú yīng fù yǒu shí
无量慧，十、知谛要说如应。复有十
shì xué fǎ wáng zhèng xíng xué fǎ wáng lǐ yí xué fǎ
事：学法王正行，学法王礼仪，学法
wáng xìng lì xué fǎ wáng chū rù xué fǎ wáng zhōu xuán xué
王兴立，学法王出入，学法王周旋，学
fǎ wáng wēi yán xué fǎ wáng zuò qǐ xué fǎ wáng jiào lìng
法王威严，学法王坐起，学法王教令，
xué fǎ wáng bài rén xué fǎ wáng xún xíng chà tǔ shì wéi
学法王拜人，学法王巡行刹土。是为

shòu jué liǎoshēng zhī dì
受决了生之地。

hé wèi bǔ chù? pú sà fǎ zhù yǒu shí shì zhì
何谓补处? 菩萨法住, 有十事智

nán jí yī dāng niàn gǎn dòng wú shù guó èr dāng wéi
难及: 一、当念感动无数国, 二、当为

wú shù guó xiàn míng sān dāng wéi wú shù guó lì fǎ
无数国现明, 三、当为无数国立法,

sì dāng wéi kāi dù wú shù guó wǔ dāng lì ān wú shù
四、当为开度无数国, 五、当利安无数

guó liù dāng shēng xiǎo wú shù rén qī dāng guān chá zhī
国, 六、当声晓无数人, 七、当观察知

zhòngshēng yì bā dāng zhī zhòngshēng wú jí niàn jiǔ dāng
众生意, 八、当知众生无极念, 九、当

lìng wú shù rén rù fǎ shí yǐ cì dì xiàn rén huì liǎo
令无数人入法, 十、以次第现人慧了

shēng suǒ bù néng jí bǔ chù zhě shí bù néng zhī qí shēn
生所。不能及补处者十: 不能知其身

shì zhì xíng shén zú dìng niàn dá gǔ zhī jīn jiàn hòu míng
事志行, 神足定念, 达古知今, 见后明

chù jí xiū chà fǎ shèng yì zhī shì bǔ chù suǒ yù
处, 及修刹法, 圣意之事, 补处所欲。

yòu yǒu shí shì xué fó sān tu wú jì zhī huì xué jù
又有十事: 学佛三涂无际之慧, 学具

zú zhū fó fǎ xué fǎ fǎ wú suǒ zhù xué zhū fó wú
足诸佛法, 学法法无所著, 学诸佛无

dǐ zàng xué shén zhì chéng qí chà xué guāng míng zhào shí fāng
底藏，学神智成其刹，学光明照十方，
xué fó dìng gǎn dòng zhū guó xué quán dào suí yì huà xué
学佛定感动诸国，学权道随意化，学
biàn jiào lìng chéng jiù xué hé huì zhuǎn fǎ lún suǒ yǐ xué
遍教令成就，学合会转法轮。所以学
zhě yù yī qiè zhī yī yī qiè mǐn wú suǒ fù xué
者，欲一切知，已一切敏，无所复学。
shì míng wéi bǔ chù cóng shí shí fǎ chéng xiàn shì dé shào
是名为补处，从十十法成，现世得绍
dài wú shàng zhèng zhēn zhī dào wéi zuì zhèng jué dù tuō tiān
代无上正真之道，为最正觉，度脱天
xià
下。

fó yán shàn zāi shàn zāi fǎ yì pú sà kě
佛言：善哉！善哉！法意菩萨，可
wèi fó zǐ yī qiè shí fāng qù lái xiàn zài fó jiē yóu
谓佛子。一切十方去来现在佛，皆由
cǐ xìng shì fǎ wú jì suǒ zhào wú liàng dù rén wú
此兴。是法无际，所照无量，度人无
jí zhì xīn wú jìn
极，智心无尽！

fó shuō shì yǐ jiē dà huān xǐ
佛说是已，皆大欢喜。

yīn shì
音释

zhuān shí yǎn qiē féi cháng yè gǔ gōng hù
 磚 (时兗切腓肠也)。股 (公户
 qiē bì yě shāng gǔ shāng shì yáng qiē jiǎ gōng hù
 切髀也)。商贾 (商式羊切贾公户
 qiē wēi yè wēi yú guǐ qiē yè yù zhé qiē wēi yè
 切)。暱晬 (暱于鬼切晬域輒切暱晬
 guāngshèng mào bān bù hái qiē bù yě juān kuí
 光盛貌)。頒 (布还切布也)。勸 (逵
 juàn qiē yǔ juàn tóng zhuì zhū wèi qiē lián yě zǎo
 眷切与倦同)。缀 (株卫切联也)。澡
 shù zǎo zǐ hào qiē xǐ yě shù xiān zòu qiē dàng kǒu yě
 漱 (澡子皓切洗也漱先奏切荡口也)。
 dàng dí dàng dài lǎng qiē huàn qú yě dí tíng lì qiē xǐ
 荡涤 (荡待朗切浣濯也涤停歷切洗
 yě guàn gǔ wán qiē zǎo shǒu yě zhì zhī yì
 也)。盥 (古玩切澡手也)。伎 (支义
 qiē hěn yě luǒ lǔ guǒ qiē cǎo shí yě dá chèn
 切很也)。蓀 (鲁果切草实也)。达嚬
 fàn yǔ yě cǐ yún cái shī chèn chū jīn qiē zhūn zhū
 (梵语也此云财施嚬初覲切)。淳 (朱
 lún qiē qiān xiǎo shú yě
 伦切千晓熟也)。